

Reivindica la categoria dels Premis de la Crítica per als traductors. Perquè, creu, cal donar visibilitat a un treball silenciós i artesanal que permet accedir al teatre universal, sense necessitat de títols acadèmics. Són el convertidor imprescindible.

Tradueix només teatre?

També tradueixo narrativa, assaig i literatura infantil i juvenil.

De quins idiomes?

De l'alemany i l'anglès, principalment. També he traduït a quatre mans del francès, el portuguès i fins i tot del rus.

Són textos que proposa o que li proposen?

Normalment són obres que s'han de dur a escena. També em poden encarregar la traducció d'una peça que, en principi, només es vol publicar i que potser a la llarga alguna companyia decideix representar. És el cas, per exemple, de l'obra de Brecht *Els fusells de la senyora Carrar*, que l'Institut del Teatre va editar fa anys i que fa pocs mesos es va poder veure, adaptada, a Barcelona.

El traductor encara és massa invisible.

Sí. Les editorials i la premsa cada cop més fan constar el nom del traductor al lloc que li correspon, però encara massa sovint la nostra feina passa desapercibuda, i tampoc no es paga com caldria. La tasca que fem de transmissors, d'introdctors de textos, de dramaturgs, és molt important. Només cal mirar la cartellera de Barcelona; seria molt més pobra sense la nostra feina.

Gràcies als encàrrecs, deu descobrir autors i històries que desconeixia...

Això és per a mi un dels privilegis i al·licients d'aquesta feina. Segurament d'una altra manera no hauria accedit a textos i escriptors que la traducció m'ha permès conèixer a fons.

Acostuma a traduir els mateixos dramaturgs,

Anna Soler Horta
TRADUCTORA

“Traduir és decidir”

DE PERFIL

Terrible paradoxa. La feina artesanal d'un traductor és la de traslladar amb eficàcia la intenció d'un autor a públics d'altres llengües. El seu objectiu és convertir-se en un vidre al màxim de transparent. Però, ahora, se senten amb la necessitat de fer-se visibles. Que els reconguin el sector teatral, les editorials, els espectadors. Perquè la seva feina és imprescindible per convertir un text en universal. Tot i que la seva voluntat és que la versió sigui ben fidel a l'original mirant de no deixar-hi petjada, reivindiquen el lloc que els pertoca, a les bambolines. Anna Soler Horta és un exponent d'aquest grup selecte.

com fan alguns traductors de novel·la?

He traduït obres molt diverses, perquè la tria depèn generalment de les companyies de teatre o dels directors que fan l'encàrrec.

Tota traducció és una traïció.

És el tòpic que se sol associar a la feina de traduir. La feina del traductor és traslladar al seu idioma el sentit i el to de l'autor original. De vegades, segons el text de què es parteix, la traducció s'acosta més a una adaptació o una recreació. És el cas, per exemple, de les obres de Valère Novarina, que crea paraules noves en francès i obliga a fer el mateix procés en català. Amb altres autors, com Thomas Bernhard, de qui he traduït un parell d'obres, has de ser més literal i aferrar-te al text de partida. Per a mi traduir és decidir.

Hi ha un diàleg entre el director de l'obra i el traductor?

He tingut la sort, en la majoria de traduccions de teatre, de poder seguir el procés d'assajos. En una primera lectura dels actors, ja veus si hi ha alguna cosa que no funciona i cal ajustar la traducció. Normalment el teatre s'escriu per ser dit dalt d'un escenari. L'espectador ha de rebre i comprendre el que diuen els actors de manera immediata. A més, cal tenir molt en compte l'oralitat del text. Sempre em lleigeixo en veu alta la traducció d'una obra per comprovar si funciona pel que fa al ritme, la música, la respiració.

Varia molt la musicalitat segons la llengua i l'autor?

Sí, és clar. Cada autor té una música pròpia, i has d'intentar traslladar-la, trobar una música que funcioni en català. El text ha de ser harmònic.

Hi ha competència entre els traductors?

És un món una mica tancat. És difícil dedicar-se a la traducció teatral si no coneixes el sector. D'altra banda, la feina dels traductors és força solitària, tot i que ens trobem entre nosaltres en alguns actes o a través d'internet. Traduir és una feina artesana. Per sort, els traductors automàtics encara no ens poden substituir; la traducció literària és com una feina de marqueteria.

Quant temps necessita per traduir una obra de teatre? Quant en té, habitualment?

Depèn molt de la data de l'estrena. Però acostumo a necessitar menys temps que quan tradueixo altres gèneres, bàsicament perquè les peces teatrals solen ser més breus que una novel·la o un assaig. Ara, tot depèn dels entrebancs que planteja el text de partida.

Ha hagut de corregir algun autor? També n'hi ha que no escriuen bé, tot i que se'ls tradueixi a altres llengües.

Crec que en teatre no m'hi he trobat mai. En general, però, sí que és cert que es publica molt i que alguns cops el traductor millora l'original. També passa que les traduccions s'han d'anar renovant per adaptar-les als nostres temps. *

“Google no és una amenaça per a la traducció literària”

Teatre